Mus. Lat. Mus. Pr 8 Mus. N= 19. 1

VALENTINI GREFFI BAKFARCI PANNONII, HARMONIARVM MVSICARVM IN VSVM TESTVDINIS FACTARVM,

Mus Pr 2° 95

TOMVS PRIMVS.

Ad potentissimum totius Sarmatiæ Principem, ac Dominum SIGISMVNDVM AVGVSTVM, *Poloniæ Regem, etcæt. Patrem Patriæ, et omnium Musicorum Patronum beneficentissimum, Dominum suum clementissimum.*

Bakfark V.G.

AVGVSTI pietas toto cantabitur orbe,
Donec erunt nitidis flammea signa polis.
Omnia cùm possit longæua abolere vetustas,
Virtutis famam nunquam abolere potest.

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ.

Cautum est Priuilegijs Imperatoriæ Maiestatis, & Serenissimi POLoniæ Regis, ne quis intra decursum duodecim annorum, hoc opus inuito Authore recudere audeat.

CRACOVIÆ,
Impensis Authoris LAZARVS ANDREÆ excudit.
Anno à virgineo partu, M. D. LXV.
Mense Octobri.

ΣΥΝ ΘΕΩ, ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΩΣ.

Z

Armiger aduersos Iouis iste ut proterit hostes,
Subiectos placido sic regit imperio.

A. T.

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPI, AC DOMINO, DOMINO SIGISMVNDO AVGVSTO, DEI GRATIA REGI POLONIÆ, MAGNO DVCI LITWANIÆ, RVSSIÆ, PRVSSIÆ, MAZOVIÆ, SAMOGITIÆ, LIVONIÆ,

& cæt.

DOMINO AC HÆREDI, DOMINO CLEMENTISSIMO.

QVanta sit inter animum nostrum, & Harmonicam Musicam conuenientia, REX POTENTISSIME, quanta'q; proportio, nemo est qui ignoret: *Quisq; enim in seipso* experitur, nulla re alia animos nostros magis affici, magisq; oblectari, quàm Musices concentu. Adeò enim rapiuntur animi, & quocunq; volueris flectuntur: vt illam authorem ac effectricem læticię, in qua hominis vita ferè tota, ac melior etiã vitę pars consistit: veteres singulari sapientia ornati tradidêre: nempè grauissimus Socrates, diuinus Plato, & sapiens Pithagoras: *qui adeò Musicam celebrarunt*, vt illam cum diuinarum rerum cognitione coniunctam censerent, summam'q; etiam eruditionem in neruorum vocum'q; concentibus sitam esse testarentur: adeò vt dixerint, quòd simul at'q; mentem nostram, diuinę Musices vis, ac virtus penetrârit, illam mox diuinę sapientię splendore fore irradiatam: Imò affirmarunt animum nostrũ, nihil aliud esse, quàm Musicum instrumentum, numeris ipsis confectum, ex quibus oriatur illa concinnitas, & disparium vnitas, quę incredibilem parit oblectationem: Vnde antiquissimam hac ratione Musicam ipsam duxerunt: quòd cum animorum creatione suam quoq; originem traheret: & ab ipso mundi exordio fuisse permultos, qui Musica sese oblectarent, sacrę testantur Literę, fuisse'q; magno in precio habitam, à præclaris in omni sæculo viris, & prophana ipsa antiquorum scripta, nedum sacra tradunt.

Qui ſanè cùm experirentur, quód vi Muſices mentes eorum ad Deum, quem omnium Conditorem,& bonorum omnium fontem agnoſcebant, altius raperentur, & gratiores fore laudes,& Hymnos ac Cantiones eorum,quę alacriori mentis agitatione (quę quidem Muſices virtute fiebat) arbitrarentur, hoc laudum genere diuinum numen eſt celebratum: Vt hac ratione adductus inclytus populi Dei imperator MOSES, pro inſigni eius in Ægyptium Regem victoria Pæana lætiſsimum præpotenti Deo decantârit. Et Rex ipſe inuictiſsimus DAVID, diuinas celebrari laudes inſtituerit,varijs ac illis quidem elegantibus Muſices inſtrumentis permixtas, vt & canentium, ac pſallentium corda magis afficerentur, & Dei ipſius naturam altius penetrarent. Quo fit vt ſi re ipſa ſentiamus Maieſtatem Dei in laudibus ſeſe Muſica oblectaſſe, mirum nobis videri non debet, homines ipſos adeò rapi, adeò extra ſe ferri, vt præ hac vna reliquas omnes voluptates pro nihilo ducant, & contemnant. Notiſsimum eſt illud ac ſingulare, quod de Alexandri Magni erga Muſicam affectu, dicitur, qui licét ſuperbus orbis domitor videri vellet, ac ſeuerus, tamen ad arma nunquam niſi Muſico ſuo melodiam reſonante ſeſe accingebat, & vim animi innatam excitabat,& illo remitente, reſidebat: ſed quid homines dico, mali etiam ſpiritus dicuntur ſono Cytharę mitiores facti,vt de Saulis ſpiritu legitur: quoties Cytharam tetigiſſet adoleſcens Cytharœdus, quòd ille quieſceret. Quibus de cauſis adducti veteres Poëtę finxerũt Orphea lyrę modulatione montes ipſos, arboresq; proceras poſt ſe traxiſſe: & Amphiona ferunt, in Thebarum vrbis ſtructura ſaxa teſtudinis ſono flexiſſe: Vt non difficile ſit perſpicere, REX CLEMENTISSIME, quò Poëtarum fictiones tenderent: nempè vt quanta ſit, in capiendis hominibus,& flectendis,vis & efficacia Muſices oſtenderent, tabularũ inuolucris id tradidêre. Nam hæc ſola pectora agreſtia mollire, & humaniora reddere potuit,& ſaxea corda in mollia,& mitia vertere, triſtia & mœrore oppreſſa, læta atq; iucunda efficere: Nam quę vlla ars alia animos perſæpe varijs ac permoleſtis occupationibus, iamq; nubibus opertos ac confectos recreare poteſt, hac vna excepta? hæc inquam ſola, triſtes animi cogitationes fugat, & expellit, mentes exhilarat, animos recreat, læticiam affert, vitam deniq; iucundiſſimam efficit. Ad huius ſolatium confugiunt Principes ac Reges,nedum priuati Ciues. Hac etiam oblectatos fuiſſe ipſos Deos,Poëtę antiquiſsimi cõmemorant: vt planè perſpiciamus,nullũ eſſe hominũ genus,quod non hoc oblectationis genere, modò facultas adfuerit,libentiſsimè vti vellet. Quę ſanè cùm ſuperioribus ſæculis eſſet ferè deperdita, & in hac quoq; parte barbaries graſſata fuiſſet,vt nihil niſi inſuaue & incultum canerent, & fidibus

& fidibus tangerent huiusmodi artifices, hac noſtra ætate effectum eſt, vt etiam ars Muſica ferè ab inferis reuocata, & ſuauior, ac etiam iucundior nobis moduletur, quam ſanè Muſices excitationem, & induſtriam, Principum fauori acceptam ferri par eſt. Nam Leone decimo tantùm & acceſsionis, & ornamenti accepit hæc Muſices ars, vt eam ad ſummum ille faſtigium perduxerit. Summopere enim Muſicos ornauit, & complexus eſt, illis fauit, & omni liberalitatis genere (vt erat Vir ad largiendum propenſiſsimus) Muſices profeſſores ita eſt proſecutus, vt nullo vnquam tempore, ars hæc magis floruerit: vt multos illa ætas præſtantiſsimos protulerit, qui præclara etiam artis monimenta poſt ſe reliquerunt, & etiam ampliſsima ſunt munera conſecuti.

Horum ego tum adoleſcens veſtigijs adhærens, omne ætatis meę tempus in excolenda, & exornanda hac arte (vt tu SERENISSIME REX mihi es teſtis) contriui, & frequenti ſtudio ac labore, præſertim'q; tuo fauore, videor mihi conſecutus, vt quid in hac arte (quoad concentum teſtudinis attinet) præſtantiſsimi ſit, ſi non ſum conſecutus, (quod certè plurimo ſudore conatus ſum) at ſaltem modum ac viam, vt alij conſequerentur ſedulò præmoſtraui. Et cùm hac de cauſa aliquas cantiones, melodias, & alia teſtudinis ſono exprimenda compoſuerim, Tu REX CLEMENTISSIME me perſæpe, cùm iubere poſſes, hortari maluiſti, vt eas in lucem ederem, cui ſanè voto non obtemperare, *impium*, ne dicam proteruum eſſet. Decreui, & tuę inprimis voluntati, quę mihi oraculi vice ſemper fuit, ſatisfacere: & eadem opera compluribus ornatiſsimis Viris, qui hoc ipſum à me perſæpe contenderunt obſequi.

Quales ſunt huiusmodi melodię, quo artificij genere modulatę, qua difficultate expreſſę, qua venuſtate, & dulcedine conditę, qua oblectationis *copia refertę, qua numerorum ferie, & nexu ſint aſtrictę, & vario*, ac flexuoſo modulationis genere floreant, non eſt mei, iudicium ferre. Quid conatus fuerim, quid effecerim, quid attulerim, præſens hæc ætas, (& ſi ſuis inuidis non careat) ſed multò etiam magis ipſa poſteritas, me tacente, iudicium feret. Quę cùm iuſſu tuo, atq; etiam ſub eodem tuo auguſtiſsimo, ac fœliciſsimo nomine dicanda eſſe propoſuerim, MAIESTATEM tuam precor, vt ea benigno, ac hilari vt ſoles, vultu accipias.

Nam tu PRINCEPS INCLYTE, & Muſica ipſa plurimum oblectaris, & à Muſices concentu non modicum ſolatij, & iucunditatis percipere ſoles, & Muſicos amplecteris, ipſis faues, proſpicis, eos tueris, muneribuſq; ampliſsimis exornas, vt perſpicuum ſit te nulla arte alia magis oblectari, ac recreari, quàm Muſica omnium præſtantiſsima.

PRÆFATIO.

☞ Accipe igitur hæc, quę nunc à me eduntur, quasi laborum meorum præludia, vt tuo fœlici auspicio, in omnium manus peruenire possint, & lætus ac iucundus, vita hac, quę per se insuauis & iniucunda est, diutissimè fruere. Vale REX SERENISSIME ac CLEMENTISSIME, & me, quem tot annos, non mediocri gratia, imò singulari es complexus, posthac etiam maiore complectare, & præcipua clementia prosequere.

☞ CRACOVIÆ, die XV Octobris. Anno à restituta salute humano generi, post sesquimillesimum sexagesimo quinto.

SERENISSIMÆ MAIESTATIS VESTRÆ,

Perpetuus & fidelis
Cliens, & subditus

VALENTINVS
BAKFARK
PANNONIVS.

INSIGNIA VALENTINI
BAKFARCI PANNONII, ARTIS MVSICÆ PERITISSIMI.

SYMBOLVM EIVSDEM.

Cvncta uirtuti ſtatione cedunt,
Quæ capit terræ ſpacioſus orbis,
Sola palmam fert, hominesq; cœlum
Tollit in altum.

DE INSIGNIBVS EIVSDEM.
CARMEN ANDREÆ TRICESII EQVITIS POLONI.

HÆc Aquila excelſam deſignat ut ardua mentem
BAKFARCI, cuius nobile Stemma regit:
Sic etiam Capreis ſua ſunt myſteria nigris,
Deſuper auratum quas Diadema tegit.
Sunt illæ ſiquidem, gelido quas traxit ab Hæmo
Calliopes cantu filius ille Chelys.
Aſt huic ſucceſſit BAKFARCVS, & inde uocari
Orpheus Pannoniæ diuitis ille poteſt.
Attrahit hic etiam quia cantu ſaxa, feraſq;,
Et ponto natum, fluminibusq; genus.

Has

Has insigne feras, & piscem contulit illi
Regnator magnæ nobilis Vngariæ,
Ille lupi natus Trancini è sanguine, cuius
Ornatum gemmis hîc Diadema uides.
Adijcit Aureoli quoq; Pomi insigne: quòd illo
Nomine Pannoniæ ditia Regna uocant.
Noscitur hinc Vates qua sit de gente profectus,
At palma excellens indicat ingenium:
Musicus ingenio quia nulli hic cedit, ut arbor
Ponderibus nullis cedere palma solet.
Illa uirens semper, præsigni laude uirentem
In sera famam posteritate notat.
Viuitur ingenio siquidem post funera: mortis
Iuris in ingenium nil habet atra manus.

AD EVNDEM.

BAKFARCE Ismarius quem non superauerit Orpheus,
Matre licét genitus Musa sit, arte lyræ.
Ille nec Amphion Thebarum conditor, aut qui
Delphini tergo per mare uectus erat.
Si mea uota dij uellent præstare secundi,
Quæ sæpè ardenti pectore fundit amor,
Immortale tuum caput esset, & æthera primùm
Tunc peteres mundi machina quando ruet.
Sed quia fatorum lex est immota, nec ulli
Parcere uel summo mors uiolenta solet,
Viue diu, & Pylij superato Nestoris annos,
Detq; tuæ uitæ mollia fata Deus.

AD SODALES MVSICOS.

SI prima hæc uobis nostræ fœtura placebit
Artis Apollineæ dedita turba lyræ,
Plura breui dabimus maiori condita cura,
Castalio haud dubiè grata futura choro.
Quid latuisse iuuat? LACHICI sub nomine REGIS
Proferat è tenebris nostra camœna caput.

FANTASIA
Trium Vocum.

00031267

FANTASIA
4 Vocum.

00031267

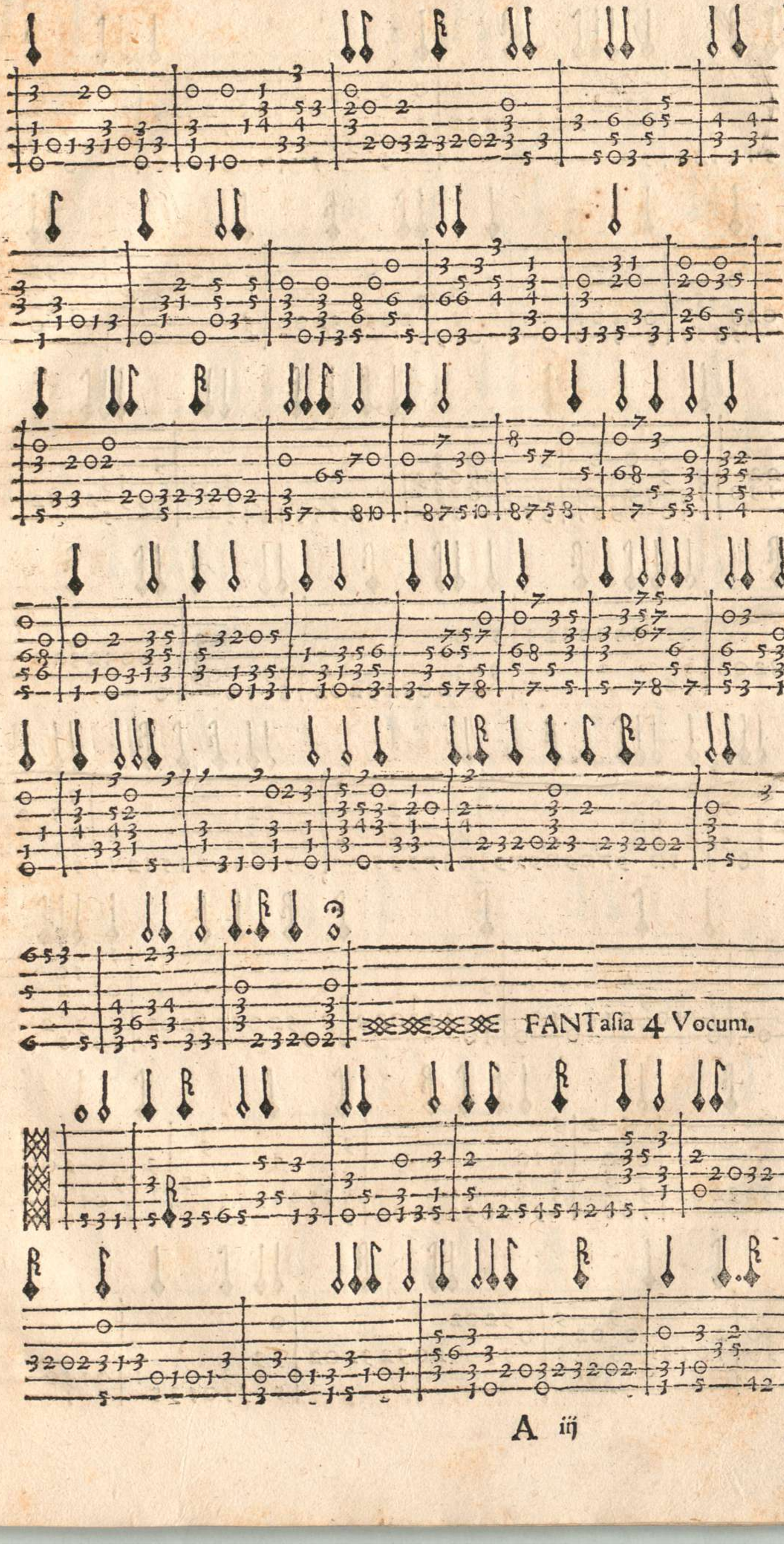

00031267

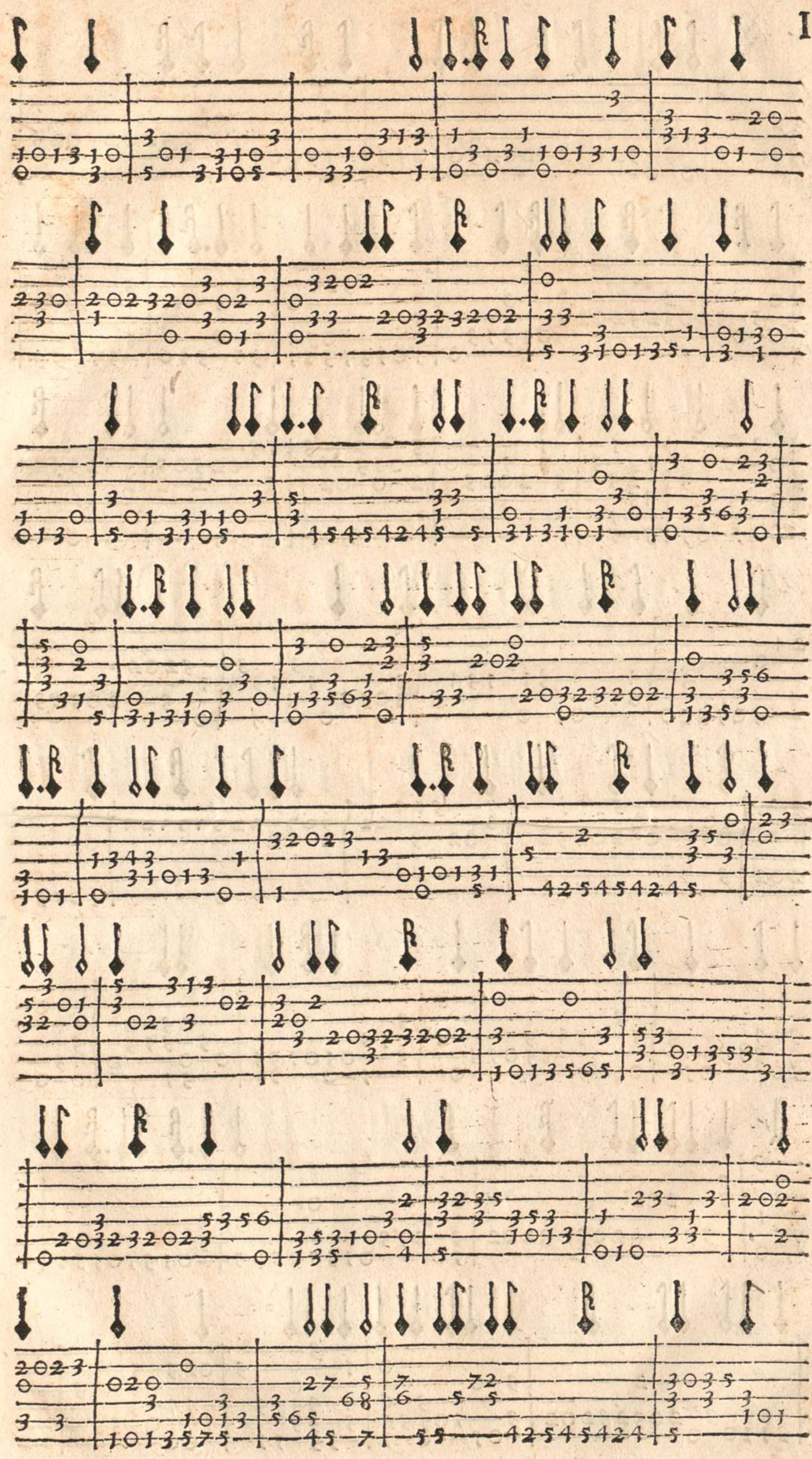

00031267

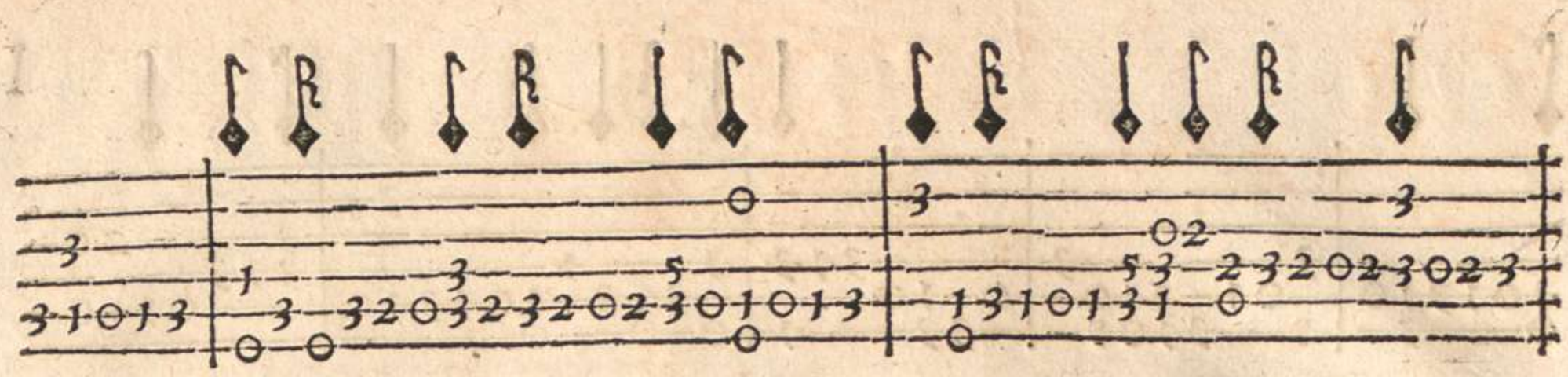

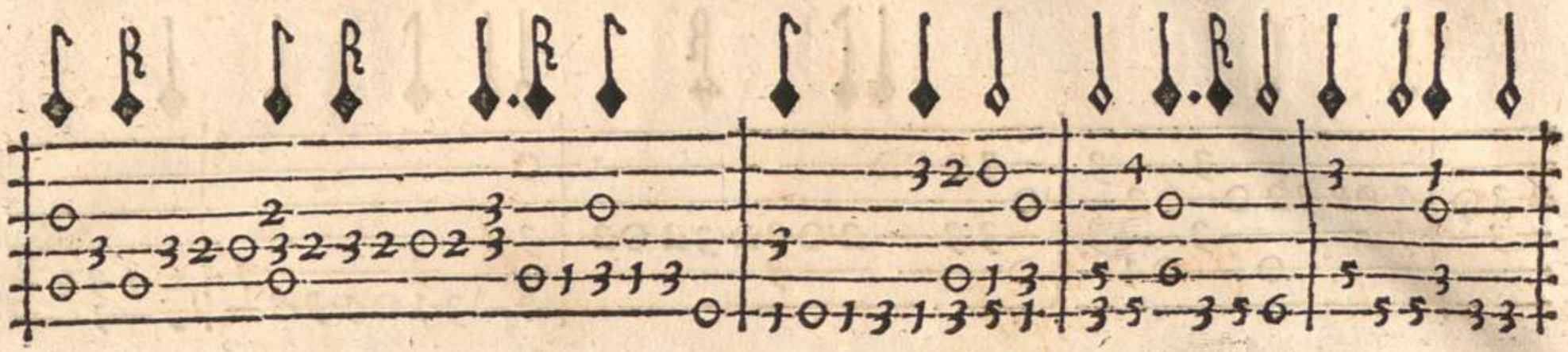

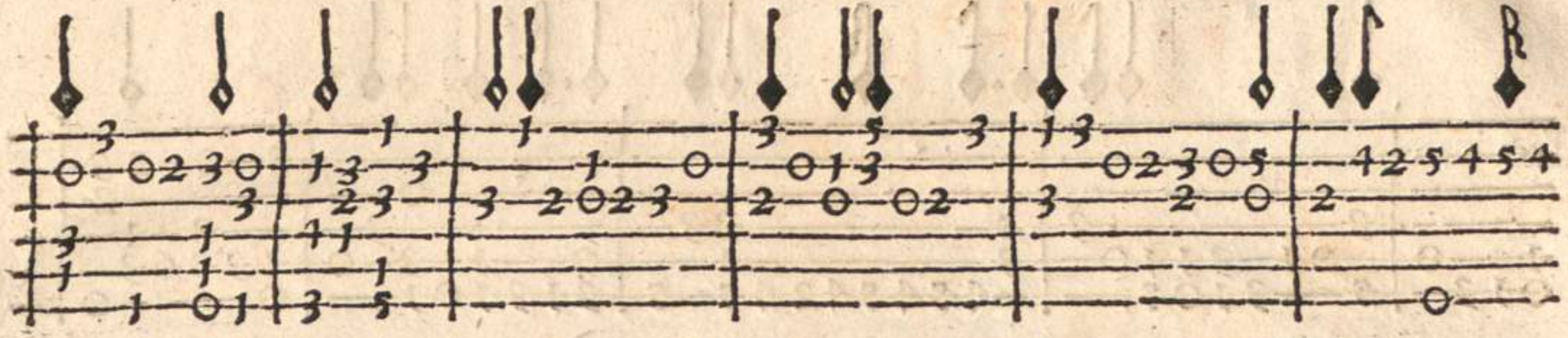

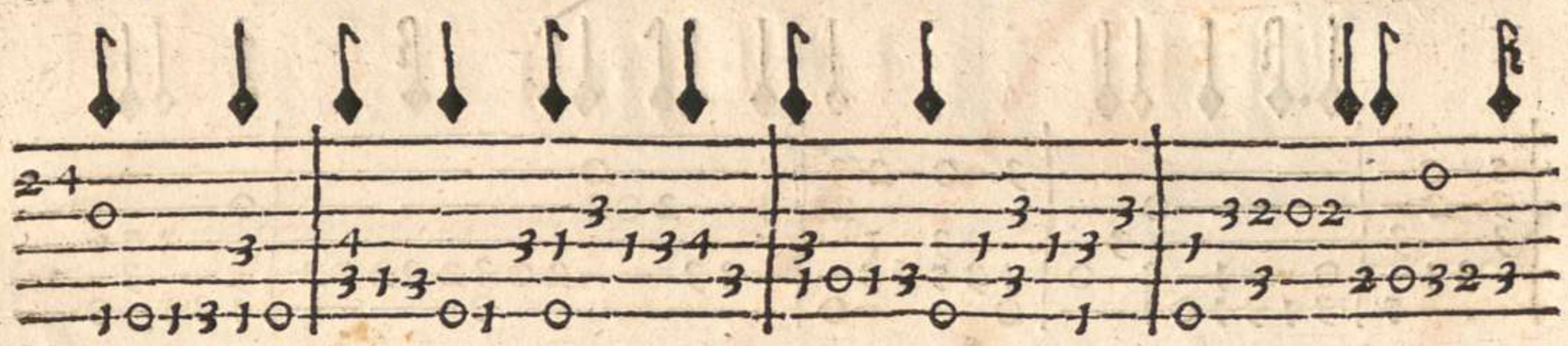

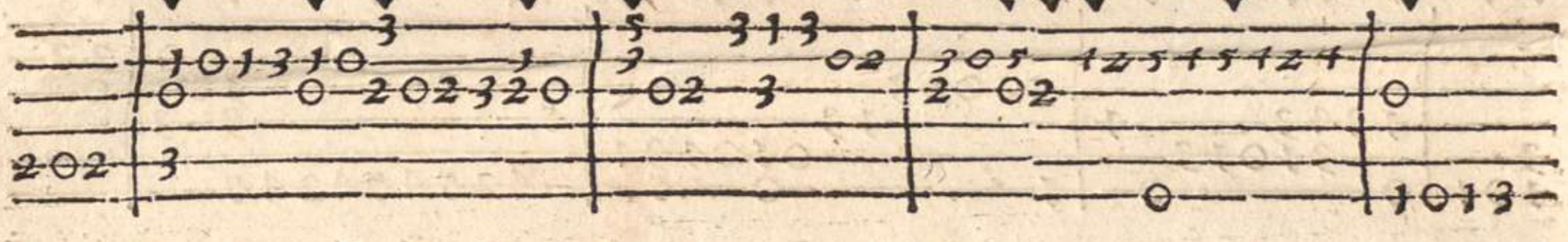

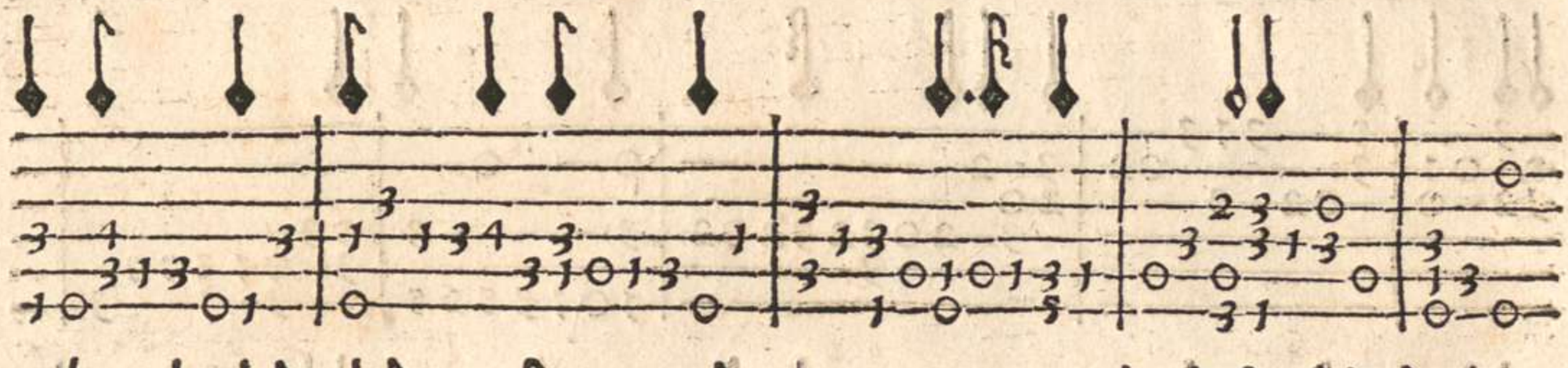

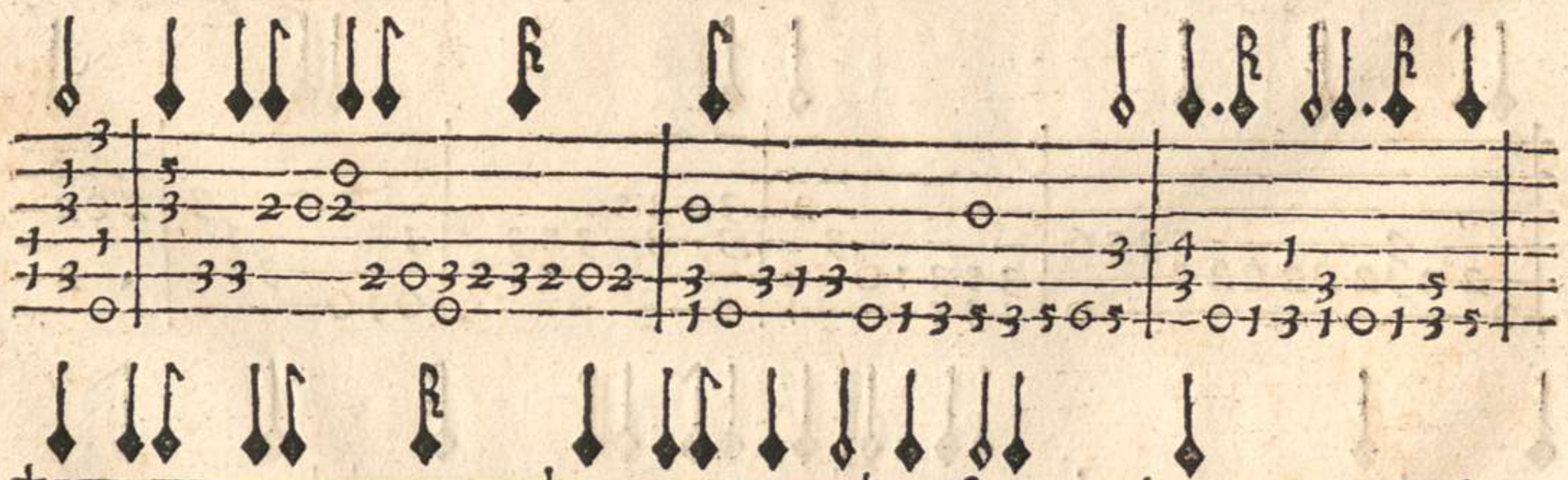

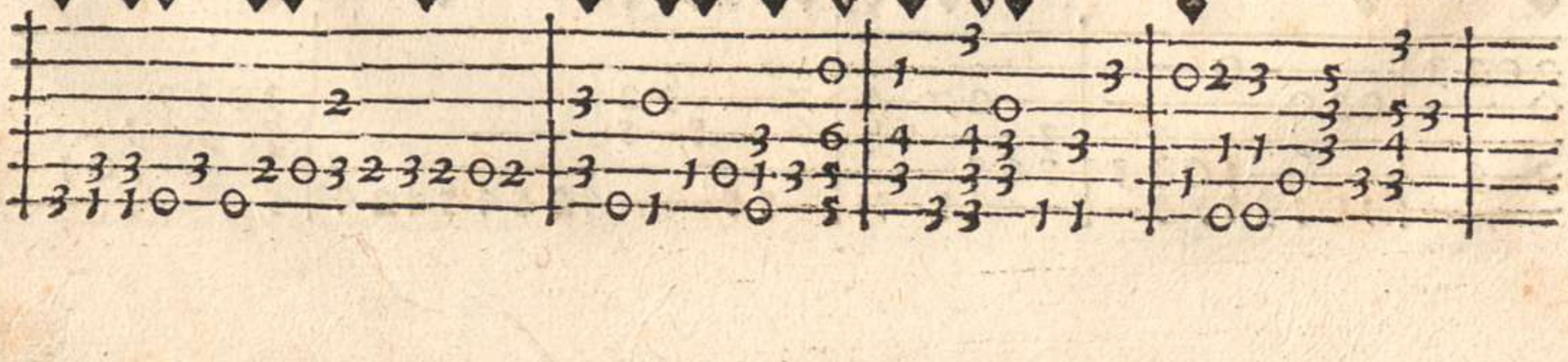

IESV nomen ſanctiſsimū,
ſuaue & ſalub. 4 Voc. i pars.
CLEMENS, nō PAPA.

00031267

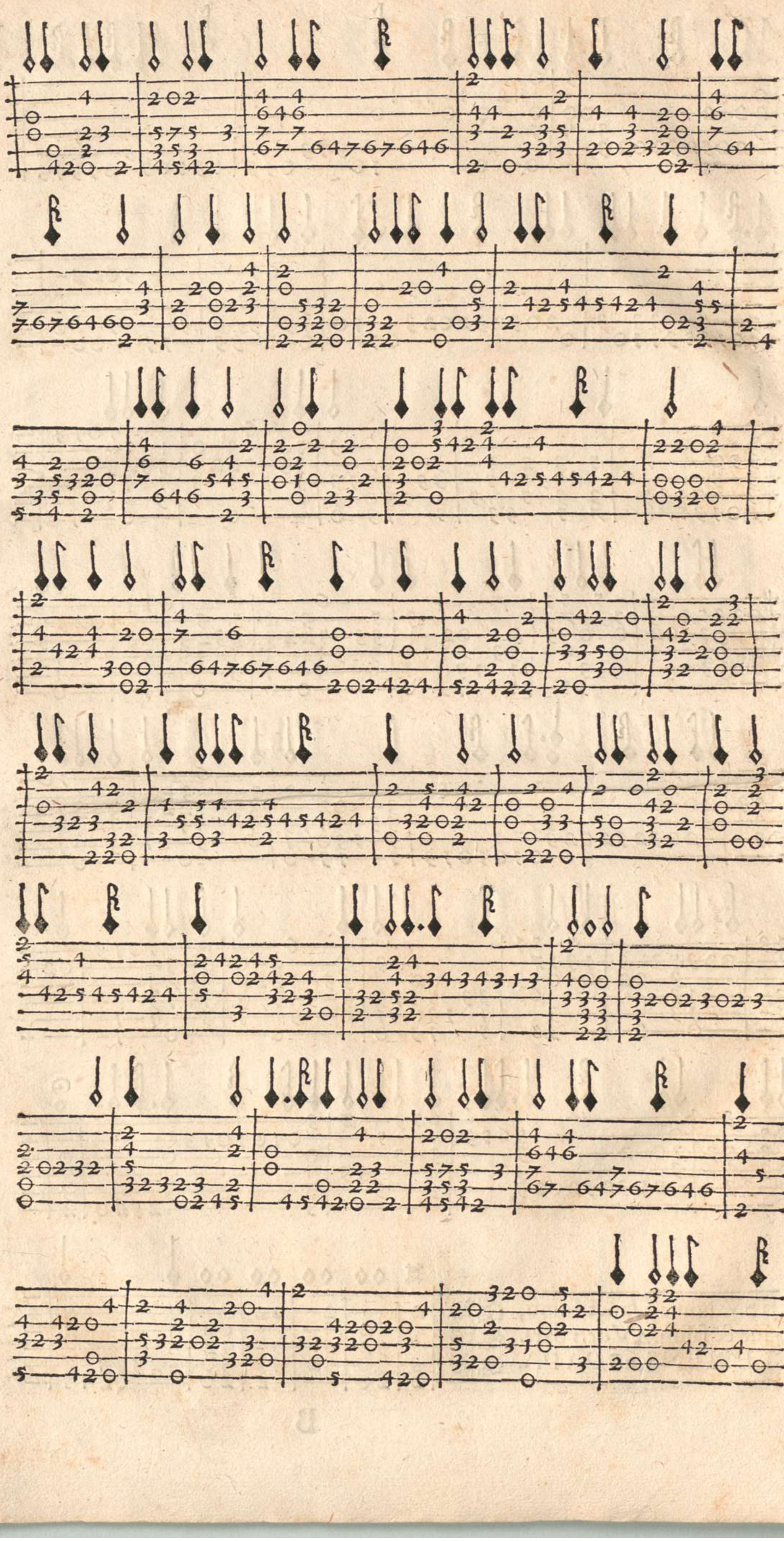

Sit nomen DOMINI
benedictum. Scd'a pars.

00031267

Erraui ſicut Ouis quę perĳt.
4 Voc. i pars. Cle: non Papa.

VII.

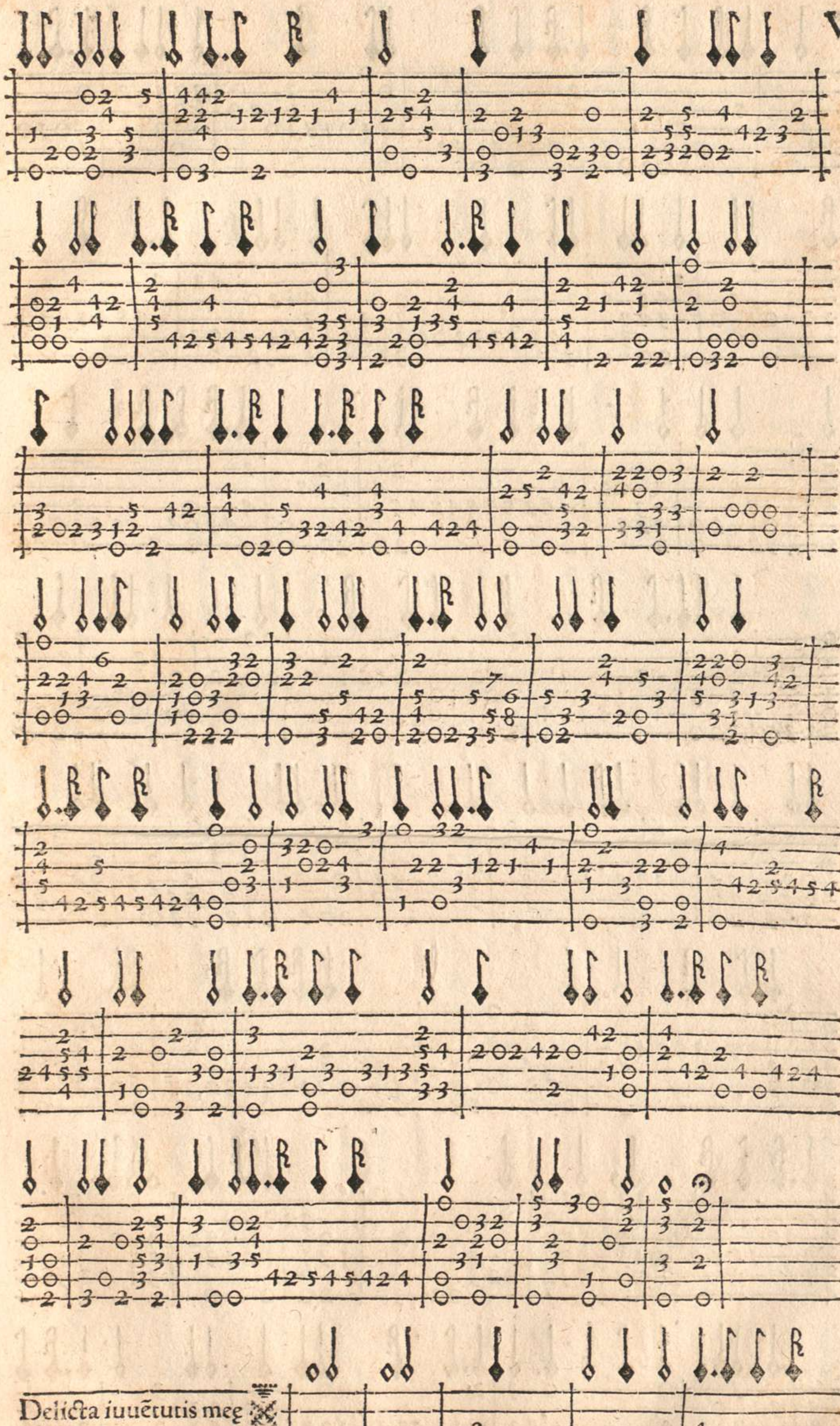

Delicta iuuẽtutis meę
& ignorãtias meas ne
memineris D. 2 pars.

00031267

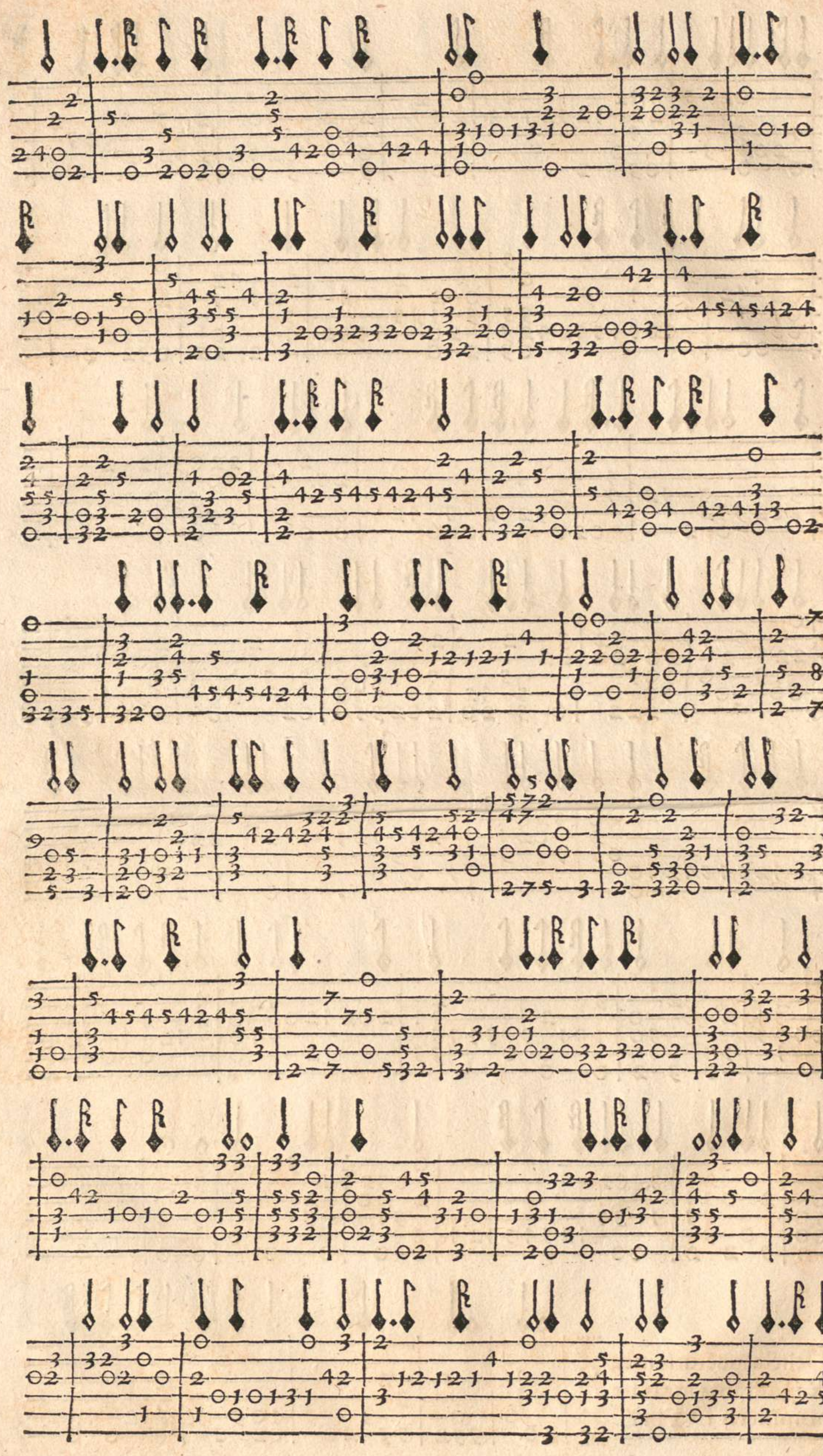

Circũdederunt me viri mendaces. 4 Voc. i pars. CLEM: non Papa.

00031267

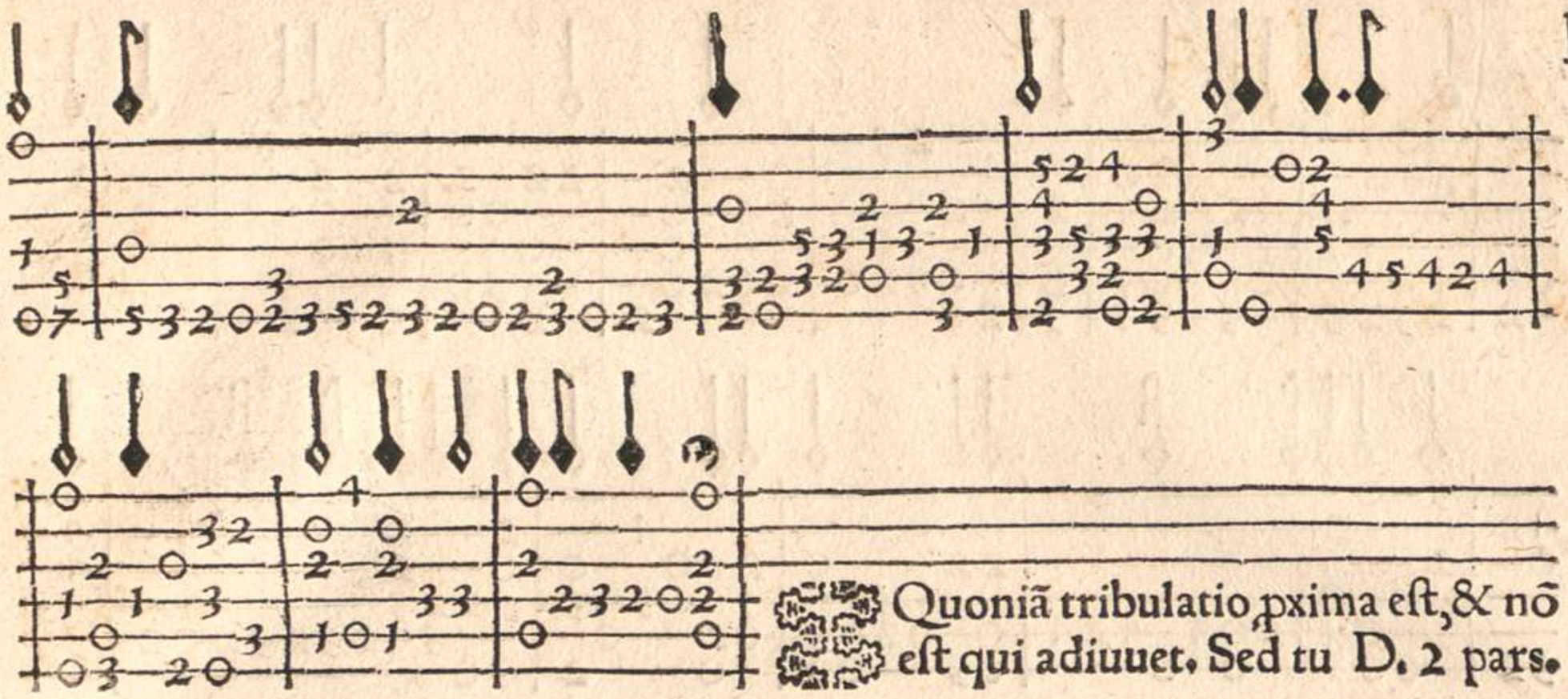

Quoniã tribulatio ꝓxima eſt, & nõ eſt qui adiuuet. Sed tu D. 2 pars.

C

00031267

Cantibus Organicis,
Chri Cecilia ſponſa.
4 Vocum. i pars.
NICOL. GOMBERTH.

00031267
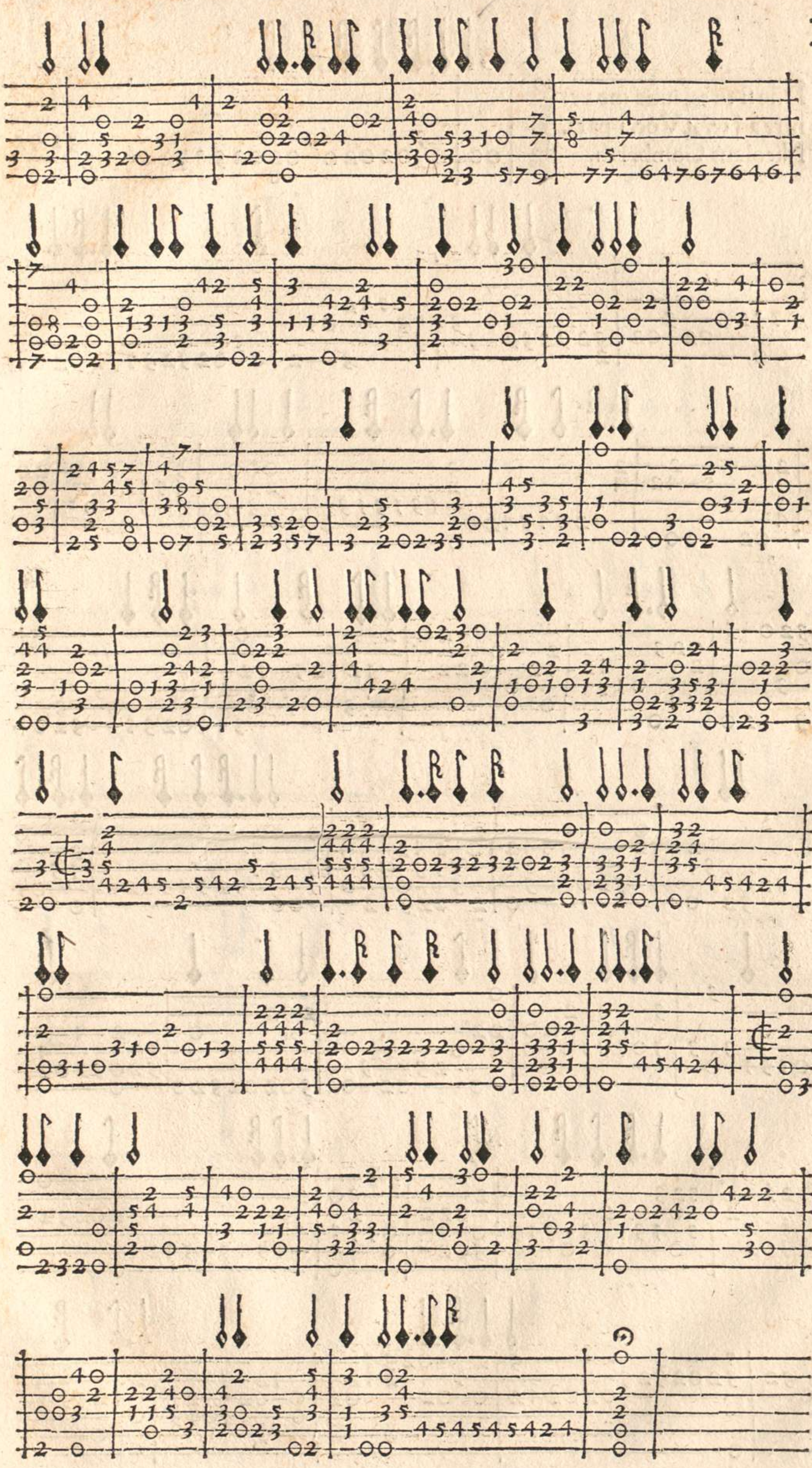
Fundite Cuntores
dulci modulamina
voce. ſcd'a pars.